

Архивски број: 08-22/2

година

19-04-2023

Постапувајќи по претставката бр. 08-660/1 од 15.12.2022 година, поднесена од [REDACTED] Македонска Каменица против СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица за сторена дискриминација врз основ на образование и политичко уверување во областа на работа и работни односи, Комисијата за спречување и заштита од дискриминација врз основа на член 27 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 258/2020), на 19.04.2023 година го донесе следното:

МИСЛЕЊЕ

НЕ СЕ УТВРДУВА ДИРЕКТНА ДИСКРИМИНАЦИЈА врз лицето [REDACTED] од Македонска Каменица врз основ на образование и политичко уверување во областа на работа и работни односи од страна на СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица, односно [REDACTED]

ОБРАЗЛОЖЕНИЕ

На ден 15.12.2022 година лицето [REDACTED] со адреса на живеење на ул. [REDACTED], Македонска Каменица, поднесе Претставка бр. 08-660/1 до Комисијата за спречување и заштита од дискриминација (Во натамошниот текст: Комисијата).

Во претставката подносителката навела дека дискриминацијата од страна на СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица е сторена на начин што во постапка за вработување по распишан јавен оглас за работно место наставник по македонски јазик и литература со 20 наставни часови, наместо неа била вработена друга кандидатка без положен стручен испит и со помало работно искуство. Кон ваквото тврдење, таа наведува дека направениот избор во постапката за вработување е најверојатно направен од политички причини, за што истакнува наводи дека избраната кандидатка е поранешна носителка на функција во совет на општина, како и активен член на политичка партија.

Во претставката подносителката наведува дека преку Адвокат [REDACTED] од Кочани поднела претставка до Училишниот одбор во која наведува дека јавниот оглас не е во согласност со Законот за средно образование со тоа што во истиот не е наведен неопходниот услов кандидатите да имаат положено стручен испит во согласност со член 3 став 1 точка 2, како и членот 12 од Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта, според кој надлежните треба да водат сметка дали огласот е во согласност со закон, односно да направат проверка дали кандидатите ги исполнуваат сите потребни услови, па да дадат предлог со кое лице да се заснова работен однос, притоа дека не смеат да изберат кандидат без положен стручен испит. Понатаму, таа наведува дека и покрај поднесената претставка до Училишниот одбор, истиот според неа под притисок на директорката не ги разгледуваат потребните документи во однос на положен стручен испит и со тоа неа ја изедначуваат со квалификациите на избраната кандидатка која била претходно во работен однос со училиштето, примена без јавен оглас поради итни и неодложни работи. По направениот избор, подносителката доставила и приговор против одлуката за избор на кандидат по распишан јавен оглас, за кој се уште чека одговор. Таа наведува и дека го известила Училишниот одбор за поведена постапка за трансформација на работен однос пред Основниот суд во Делчево, од која чека објавување на пресуда на 22.12.2022 година. На крајот таа наведува дека неспорно е дискриминирана, од причини што иако имала соодветно образование, потребно работно искуство од 5 години и 1 месец, положен стручен испит и работела на работното место за кое бил распишан јавниот оглас, сепак предност му била дадена на лице кое не ги исполнувало законските услови, а било блиско со локалната власт, односно градоначалникот Димчо Атанасовски како кадар на

политичка партија која го кандидирала, како и [REDACTED] назначена од истата политичка партија.

Кон претставката приложени во копии се: Уверение за положени испити од Филолошки факултет „Блаже Конески“ - Скопје бр. [REDACTED] година; Уверение за положен стручен испит за наставник по македонски јазик [REDACTED] од 14.07.2017 година; Преглед за стаж од ФПИОМ; објава од јавниот оглас во дневен печат; Претставка до УО по распишан јавен оглас; Одлука и Известување за избран кандидат; Приговор на одлука за избор на кандидат; Претставка до Државен просветен инспекторат; Тужба до Основен суд Делчево и Правилник за систематизација на работни места во СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица.

СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица, односно [REDACTED] [REDACTED] 05.01.2023 година се изјасни по наводите во претставката. Имено, во одговорот се истакнува дека наводите во претставката се неосновани и со истите се нарушува угледот на институцијата и спомнатите личности. Во однос на наводите во врска со положениот стручен испит се наведува дека во јавниот оглас истиот не бил наведен како посебен услов бидејќи не се работело за оглас за вработување на неопределено време. Според нив, ваквиот испит се полага по истекување на приправнички стаж кој по правило трае една година, додека во спротивно доколку се предвидува ваков услов за вработување нема да има можност некои лица да бидат приправници и со тоа да го полагаат стручниот испит. Во одговорот се наведува дека целата постапка за вработување по распишаниот јавен оглас е законски спроведена и дека потврда за тоа бил и спроведениот инспекциски надзор од Државниот просветен инспекторат кој во записникот од надзорот констатирал дека не се утврдени неправилности, односно законски повреди со спроведената постапка за прием на наставник по македонски јазик и литература. Дополнително во однос на наведената тужба на подносителката за трансформација на работниот однос, се наведува дека Основниот суд во Делчево на 30.12.2022 година донел пресуда со која го одбил тужбеното барање како неосновано. Понатаму, се наведува дека сите тврдења за пристрасно одлучување на Училишниот одбор и влијанија и притисоци врз членовите на истиот се паушални и неосновани, а во однос на работниот ангажман на подносителката во СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица се наведува дека истата била претходно во работен однос на определено време во траење од една година и по истекот на тој период работниот однос е престанат. Во прилог на одговорот се доставени во копии: Записник од Комисијата за спроведување на постапка по оглас; Предлог за избор на наставници по распишан оглас; Одлука за избор на кандидати и Записник за извршен редовен инспекциски надзор од Државен просветен инспекторат.

Согласно член 5 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, се забранува секоја дискриминација врз основа на раса, боја на кожа, потекло национална или етничка припадност, пол, род, сексуална ориентација, родов идентитет, припадност на маргинализирана група, јазик, државјанство, социјално потекло, образование, религија или верско уверување, политичко уверување, друго уверување, попреченост, возраст, семејна или брачна состојба, имотен статус, здравствена состојба, лично својство и општествен статус или која било друга основа. Во однос на тоа, согласно член 6 од истиот Закон, дискриминација е секое разликување, исклучување, ограничување или давање првенство што се заснова на дискриминаторска основа, со сторување или не сторување, што имаат за цел или резултат спречување, ограничување, признавање, уживање или остварување на правата и слободите на одредено лице или група на еднаква основа со други.

Комплементарно, директна дискриминација, согласно член 8 став 1 од Законот, постои кога со едно лице или со група се постапува, се постапувало или би се постапувало понеповолно во однос на друго лице или група во фактичка или можна споредлива или слична ситуација, врз дискриминаторска основа.

Комисијата ценејќи ги изнесените факти и околности во претставката и наводите во изјаснувањето на СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица, заедно со прилозите кон истите, утврди дека не е сторена директна дискриминација врз подносителката на претставката по основ на образование и политичко уверување од страна на СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица, односно [REDACTED] во смисла на член 6 и член 8 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација.

Во носењето на мислењето, Комисијата при утврдување на постоење на дискриминација посебно се осврна на два елементи. Прво, Комисијата утврдуваше постоење на определени дејствија, во смисла на сторување или несторување, со кои подносителката била ставен во понеповолна положба во однос на останати вработени во споредлива ситуација. Второ, се осврна на тоа доколку постојат такви дејствија, дали се причински поврзани со образованието на подносителката, односно е поврзано со одредено политичко уверување. Следствено, дали нееднакво се постапувало со подносителката заради нејзиниот степен на образование.

Имено, видно од содржината на Записникот за извршен редовен инспекциски надзор бр. 09-81 од 29.12.2022 година од страна на Државен просветен инспектор не се утврдени законски повреди со спроведената постапка за прием на наставник по македонски јазик и литература, односно, меѓу другото, утврдено е дека положениот стручен испит не е потребен услов за засновање на работен однос на определено време, туку дека истиот е неопходен услов за засновање на работен однос на неопределено време, согласно член 3 став 6 од Законот за наставници и стручни соработници во основните и средните училишта. Дополнително е наведено и дека стручниот испит го полагаат наставниците приправници по истекот на приправничкиот стаж согласно член 3 став 1 од истиот закон. Комплементарно на наведеното, Комисијата цени дека стручниот испит не претставува степен на формално образование, па следствено на тоа не може образованието како заштитна карактеристика во конкретниот случај да претставува дискриминаторска основа причинско-последично поврзана со спроведениот избор. Ова и од причини што и двете кандидатки за предметното работно место поседувале ист степен на соодветно високо образование.

Дополнително, во смисла на член 8 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, за да се смета за нееднаков третман така направениот избор, посоодветна споредба би било во други спроведени постапки по јавни огласи за вработување на наставници во училиштето, при иста таква фактичка ситуација, да бил прифатен стручниот испит за друго лице како одлучувачки критериум со кој му се дало предност при вработување во однос на друго лице или лица.

Понатаму, Комисијата ценеше и дека нема доволно индиции наведени од страна на подносителката со кои е сторено веројатно дека врз основа на политичко уверување се засновал изборот на кандидат за горенаведеното работно место, за воопшто товарот на докажување да биде префрлен на лицето против кого се поднесува претставката согласно член 26 од Законот за спречување и заштита од дискриминација.

Комплементарно на наведеното, не може да се смета дека е направена дискриминација во смисла на членот 6, односно директна дискриминација во смисла на член 8 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација.

Оттука, Комисијата согласно наведеното, првенствено не утврди конкретни дејствија на работодавачот што би довеле до нееднаков третман спрема кандидатката [REDACTED], во смисла дека е сторена директна дискриминација согласно член 8 став 1 од Законот за спречување и заштита од дискриминација, со тоа што со неа се постапувало понеповолно во однос на друго лице или група на лица во фактичка или можна споредлива или слична ситуација, врз основ на образование и политичко уверување.

Имајќи го во предвид горенаведеното, Комисијата одлучи како и во диспозитивот на ова мислење.

Скопје,
_____ .2023 година

Комисија за спречување и заштита од
дискриминација,
Претседател,
Исмаил Камбери

Доставено до:

1. [REDACTED]
2. СОУ „Миле Јаневски Џингар“ – Македонска Каменица, ул. Александар Македонски 18, Македонска Каменица
3. Архива на Комисијата